

## **ЦИФРОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ**

Цифрову компетентність визначено як впевнене, критичне та відповідальне використання та взаємодію з цифровими технологіями для навчання, професійної діяльності та соціальної участі. До ключових знань, навичок та компетенцій, що пов'язані з цифровою компетентністю, можна віднести: цифрові технології підтримки спілкування, творчості та інновацій; розуміння їхніх можливостей, обмежень, наслідків та ризиків; загальні принципи, механізми та логіку цифрових технологій; основні функції та використання різних пристроїв, програмного забезпечення та цифрових мереж; правові та етичні принципи, пов'язані з використанням цифрових технологій.

Цифрова компетентність передбачає здатність використовувати цифрові технології для підтримки творчості, активної громадянської позиції та соціальної інтеграції, а також для співпраці з іншими для досягнення особистих, соціальних чи бізнес-цілей.

Навички цифрової компетентності включають здатність використовувати, отримувати доступ, фільтрувати, оцінювати, створювати, програмувати та ділитися цифровим змістом. Критично важливими є питання захисту інформації, контенту, особистих даних і можливості ефективної взаємодії з програмним забезпеченням, пристроями, штучним інтелектом або роботами.

Взаємодія з цифровими технологіями та контентом означає бути відкритим і перспективним для їх розвитку. У той же час це вимагає критичного аналізу достовірності, надійності та впливу інформації та даних, отриманих за допомогою цифрових засобів, а також етичного, безпечного та відповідального використання цих інструментів.

Дослідження показують, що причини проблем розвитку цифрових компетентностей персоналу значно різняться залежно від змісту діяльності, віку, рівня здібностей, наявності вмінь і навичок, рівня відповідальності. Щоб покращити поточний стан систем управління персоналом, з'являються та впроваджуються різні програми, спрямовані на підвищення цифрової грамотності.

Основними напрямком наукових досліджень розвитку цифрових компетентностей персоналу можна назвати поглиблене дослідження та фундаментальну обґрунтованість функціонально-структурних компонентів, що визначають базову структуру цифрової грамотності, створення необхідних методичних розробок. Водночас взаємодія такої структури з іншими факторами має бути багаторівневою, оскільки грамотність у

цифровому просторі нерозривно пов'язана із загальними навичками та рівнем знань. Вкрай важливо використовувати всі доступні можливості для самоосвіти – підвищення власного рівня цифрової грамотності може відбутися лише в поєднанні з індивідуальним бажанням мінімізувати ризики, які можуть виникнути в цифровій сфері.

Міжнародний характер глобальних мереж передбачає реалізацію цифрових компетенцій у всіх сферах людської діяльності. Аналіз наукової літератури з цифрової сфери дозволяє виділити чотири основні сфери, які найкраще представляють можливості цифрового простору: область комунікації (створення, подальший розвиток, ідентифікація, підтримка взаємодії, самоактуалізація, репутація); інформаційна область (поява, пошук, вибір, оціночні дії); технічна область (володіння необхідною технікою, безпека в технічному плані); споживча область (використання глобальної мережі для споживчих завдань).

У цифровому просторі найбільш широко представлені наступні компетенції: комунікаційна (знання, відповідальність, вміння та мотивація, які потрібні для комунікації в цифровому просторі); інформаційна (знання, відповідальність, вміння і мотивація, що знаходяться в області пошуку, визначення, оцінки, переробки цифрових даних, критичного розуміння отриманої інформації); споживча (знання, відповідальність, вміння і мотивація, що дозволяють ефективно вирішувати повсякденні питання); технічна (знання, відповідальність, вміння і мотивація, що дають можливість ефективно і безпечно працювати в цифровому просторі).

Будь-яка компетенція, пов'язана з цифровим простором, включає багато аспектів, пов'язаних зі сферами відповідальності та мотивації для досягнення професійного успіху. Мотивація включає появу осмисленого бажання підвищити рівень цифрової компетентції, необхідної для професійного успіху як основи діяльності в цифровому просторі. Зона відповідальності охоплює всі аспекти безпечної взаємодії з інформаційним простором, що сьогодні є пріоритетною сферою персональної цифрової безпеки.

Тому розуміння глибокої важливості цифрових компетенцій у розвитку професійної успішності вимагає нових підходів неперервної освіти, побудованих на індивідуальних освітніх траєкторіях з орієнтацією на самостійне навчання, що передбачає активне використання цифрового освітнього простору.